

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

3

betreft
Drankenkartons

ons kenmerk
FLOU201300222
Lbr. 13/027

datum
18 maart 2013

Samenvatting

Het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken is op korte termijn op zoek naar gemeenten die interesse hebben om deel te nemen aan de pilot inzameling drankenkartons. U kunt zich aanmelden tot uiterlijk 10 april. Informatie over hoe u zich kunt aanmelden voor deelname aan de pilot drankenkartons en wat de voorwaarden zijn om aan het onderzoek mee te werken vindt u in deze brief.

18 MAART 2013

REB

Beh. Ambt.:
Streefdat.:
Afschr.: Raad / B&W
B.V.O.:

Gemeente Woerden 13.014796

Registratiedatum: 19/03/2013
Behandelend afdeling
Afgehandeld door/op:

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

3

betreft
Drankenkartons

ons kenmerk
FLOU201300222
Lbr. 13/027

datum

18 maart 2013

Geacht college en gemeenteraad,

Per 1 januari 2013 is het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken officieel opgericht. Het instituut is onderdeel van de Raamovereenkomst. Uitgangspunten van het Kennisinstituut zijn: het terugbrengen van de milieudruk van verpakkingen/product combinatie; het beperken van het grondstoffengebruik; en het economisch sluiten van ketens: afval is grondstof. Om verdere verduurzaming van verpakkingsmaterialen te realiseren stelt het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken in 2013 een verduurzamingsagenda voor verpakkingen vast waarin concrete en afrekenbare doelen zijn opgenomen, met re-use, re-duce, re-cycling en re-new als uitgangspunten. Onderdeel van de verduurzamingsagenda is de afspraak dat vóór 2014 in een representatief aantal gemeenten een pilot is uitgevoerd naar het inzamelen en hergebruik van drankenkartons. De pilot wordt uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV).

Het KIDV is op korte termijn op zoek naar gemeenten die interesse hebben om deel te nemen aan deze pilot. In deze brief lichten wij het doel en de werkwijze van de pilot toe. Daarnaast vindt u informatie over hoe u zich kunt aanmelden voor deelname aan de pilot drankenkartons.

Doel en insteek pilot

Het KIDV heeft een team van wetenschappers verbonden aan de universiteiten van Wageningen, Utrecht en Aken (DL) aangetrokken om het onderzoek te begeleiden. De wetenschappers zullen in de uitvoering worden ondersteund door een projectbureau dat verbonden is aan het Kennisinstituut.

De pilot is gericht op onafhankelijke feitenvergaring en levert geschikte informatie op over:

- a. de in de praktijk te behalen hoeveelheid en kwaliteit van ingezamelde en te recyclen drankenkartons;

- b. de met de in onderdeel a genoemde aspecten samenhangende kosten;
- c. milieuprestaties van de inzameling en recycling en
- d. het effect op andere inzamelsystemen.

Ter toetsing zal het onderzoek onderworpen worden aan een externe peer review van (buitenlandse) referenten. De resultaten van de pilot leiden uiteindelijk tot besluitvorming over de vraag of, en zo ja hoe, de drankkartons het beste kunnen worden ingezameld.

Selectie gemeenten

De pilot zal worden uitgevoerd in een representatief aantal gemeenten. Voor wat betreft het aantal deelnemende gemeenten denkt het Kennisinstituut voorslagnog in de range van 15 tot 30 gemeenten. Dit zullen zowel bron- als nascheidingsgemeenten zijn. Ook wordt er gekeken naar het verschil tussen hoogbouw en laagbouw. De inzet van het Kennisinstituut is maximaal gebruik te maken van de kennis en ervaringen die is opgedaan in gemeenten die nu al drankkartons inzamelen, gescheiden van het restafval. Het onderzoeksteam van wetenschappers bepaalt uiteindelijk de selectie gemeenten die deel mag nemen aan de pilot.

Pmd

In de Raamovereenkomst Verpakkingen zijn geen afspraken opgenomen over de separate inzameling van metalen verpakkingen. Toch gaan er stemmen op om de pmd-zak (plastic, metaal, drank) op te nemen in de pilot. Op 2 april zal het bestuur van het Kennisinstituut hierover een besluit nemen. Gemeenten die ervaring hebben met de inzameling van metalen verpakkingen kunnen hun ervaringen delen via het Romnetwerk. Ook voor het concreet invulling geven aan de verduurzamingsagenda is uw ervaring in dit verband relevant. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de [ledenbrief](#) over de implementatie van de Raamovereenkomst.

Op zoek naar gemeenten die willen deelnemen

Het Kennisinstituut Duurzame Verpakkingen nodigt gemeenten uit om vóór 10 april kenbaar te maken of uw gemeente interesse heeft in deelname aan de pilot.

Na 10 april zal het wetenschappelijk onderzoekspanel tot selectie van de gemeenten overgaan. Gelet op de korte termijn waarbinnen het onderzoek moet plaatsvinden, worden met name gemeenten die reeds ervaring hebben met de inzameling van drankkartons aangemoedigd zich aan te melden voor de pilot. De praktijkkennis in deze gemeenten draagt bij aan het verkrijgen van meer stabiele data voor het onderzoek.

De opzet van de pilot:

Over de pilot kan voorlopig het volgende worden gezegd:

- De pilot duurt in beginsel 6 maanden en vindt plaats in de maanden mei tot en met oktober 2013;
- Afhankelijk van de te testen systemen en de verdeling over stedelijkheidsklassen zal moeten worden gekomen tot een zo goed mogelijke verdeling of match;
- Per deelnemende gemeente stelt het Kennisinstituut een draaiboek op voor de pilot;
- In de pilot zal het projectteam van KIDV nauw samenwerken met de deelnemende gemeenten, zowel bestuurlijk als ambtelijk;
- Er is een klankbordgroep ingesteld (vertegenwoordigers van relevante brancheorganisaties) die een toetsende en adviserende rol heeft;
- Zowel de te volgen methode als de resultaten worden via peer review (onafhankelijk panel van internationale deskundigen) beoordeeld;
- Een communicatiebureau wordt aangetrokken voor het informeren en betrekken van de inwoners van de gemeenten bij de pilot;
- In het onderzoek staan drie pijlers centraal: de kosten, milieuprestaties en het draagvlak in de gemeente;
- De gemeente ontvangt een vergoeding voor de gemaakte kosten .

De korte doorlooptijd in combinatie met het belang van een zorgvuldige uitvoering, vraagt een set werkafspraken per gemeente. Onderdeel hiervan is onder meer:

- Gegevens over de afvalstromen (omvang, kosten) worden beschikbaar gesteld en gedeeld;
- Een nog vast te stellen vergoeding wordt uitgekeerd. Deze vergoeding geldt alleen voor de pilot-periode;
- Een Community of Practice wordt ingesteld waar deelnemende gemeenten hun ervaringen kunnen delen;
- Deelnemende gemeenten wisselen in regionaal georganiseerde bijeenkomsten onderling van gedachten.

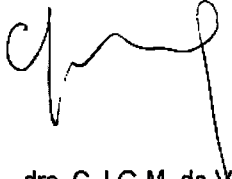
Waarom zou u meedoen aan de pilot?

Deelname aan de pilot betekent dat uw gemeente een voorbeeldrol vervult waar het gaat om de verduurzamingsagenda verpakkingen. Naar aanleiding van deze pilot zal besloten worden of, en zo ja hoe, drankkartons worden ingezameld. Om hierover een juiste beslissing te nemen is het van groot belang dat gemeenten willen meedoen aan deze verkenning.

Tot slot

Wij vernemen graag of uw gemeente deel wil nemen aan deze pilot, dan wel of uw gemeente bereid is de reeds opgedane ervaring met het KIDV te delen. U kunt zich aanmelden tot uiterlijk 10 april 2013. In de bijlage treft u een aanmeldformulier. Nadere vragen kunnen worden gesteld via pilotdrankkartons@kidv.nl. Binnen twee werkdagen zal het Kennisinstituut contact met u opnemen.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

drs. C.J.G.M. de Vet,
waarnemend voorzitter directieraad

Bijlagen:

- Aanmeldformulier
- Onderzoekskader
- Projectdoel en uitwerking

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Memo

AAN

Kennisinstituut Duurzaam Verpakken, projectleiding pilot drankenkartons

VAN

Dr. E.U. Thoden van Velzen
senior onderzoeker verpakkingen

DATUM

18 maart 2013

ONDERWERP

Selectie van gemeenten en
inzamelgebieden binnen
gemeenten voor de pilot
drankenkartons

POSTADRES

Postbus 17
6700 AA Wageningen

BEZOEKADRES

Wageningen Campus
Gebouw 118
Bornse Weilanden 9
6709 WG Wageningen

INTERNET

www.wageningenUR.nl/fbr

CONTACTPERSOON

Dr. E.U. Thoden van Velzen

TELEFOON

+31 (0)317 480170

FAX

+31 (0)317 483011

E-MAIL

ulphard.thodenvanvelzen@wur

Selectie van gemeenten en inzamelgebieden binnen gemeenten voor de pilot drankenkartons**Vooraf:**

In het kader van de Raamovereenkomst verpakkingen 2013-2022 dient een pilot drankenkartons te worden uitgevoerd én afgerond in 2013.

De pilot vindt plaats onder toezicht van het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV) bij gemeenten en levert geschikte informatie op over:

- a. de in de praktijk te behalen hoeveelheid en kwaliteit van ingezamelde en te recyclen drankenkartons;
- b. de met de in onderdeel a genoemde aspecten samenhangende kosten;
- c. milieuprestaties van de inzameling en recycling, en
- d. het effect op andere inzamelsystemen.

Selectie systemen en gemeenten:

De pilot drankenkartons wordt uitgevoerd met een groep inzamelgebieden die een indicatief beeld geven van inzamelomstandigheden in Nederland. Uit recent onderzoek blijkt dat de drie parameters met de meest voorspellende waarde voor de inzamelrespons en de inzamelkosten van een willekeurige gemeente of inzamelgebied binnen een gemeente zijn:

- het percentage hoogbouw- versus laagbouwwooningen;
- de aanwezigheid van een gedifferentieerde tariefstelling voor restafval (ook wel diftar-beleid genoemd);
- de aard van het inzamelsysteem voor drankenkartons; apart, met een drager en na-scheiding.

De geselecteerde inzamelsystemen sluiten aan bij wat gangbaar is: halen en brengen voor zowel separate inzamelsystemen als inzamelsystemen waarbij drankenkartons samen met een andere afvalstroom (met een drager) worden ingezameld. Kortom, de matrix van bepalende parameters is gekoppeld aan verschillende inzameloptyes die wij - op grond van onze kennis over de inzamelsystemen - uitvoerbaar en relevant achten.

De inzamelvariant waarbij de drankenkartons met verpakkingsglas wordt ingezameld, is afgefallen omdat dit in de praktijk op veel nadelen stuit. Het belangrijkste nadeel is dat gecombineerd inzamelen kan leiden tot glassplinters in de drankenkartons en dat is een reden voor afkeuren van de aldus verkregen stromen.

Wageningen UR (Wageningen University and various research institutes) is specialised in the domain of healthy food and living environment.

Wageningen UR Food & Biobased Research is the research institute for innovation in the areas of healthy food, sustainable fresh (food) chains and biobased products.

DATUM
18 maart 2013

PAGINA
2 van 4

In de matrix onderscheiden we ten aanzien van het percentage hoogbouwoningen 3 niveaus:

- gemeenten/wijken met relatief veel hoogbouw (meer dan 50% van de woningen);
- gemeenten/wijken met hoogbouw (meer dan 10% maar minder dan 50%);
- gemeenten/wijken met relatief weinig hoogbouw (minder dan 10%).

Met deze driedeling kunnen we zowel de relatie onderzoeken tussen mate van hoogbouw en respons als mate van hoogbouw en kosten.

De indeling van wijken in gemeenten op basis van de hiervoor aangegeven kenmerken, resulteert in een aantal groepen van wijken in gemeenten die in onderstaande matrix zijn weergegeven:

Inzameloctie	Inzamelsysteem	Hoogbouw meer dan 50%	Hoogbouw tussen 10% en 50%	Hoogbouw minder dan 10%
Apart	Breng, geen diftar			
	Breng, diftar			
	Haal			
Met drager	Haal met kunststof, geen diftar			
	Haal met kunststof, diftar			
	Haal met oud-papier			
Nascheiding	Nascheiding			

Bij nascheiding wordt geen verdere differentiatie gemaakt naar % hoogbouw omdat het niet mogelijk is in de pilot het verzorgingsgebied te onderscheiden; stromen in de nascheiding worden tegelijkertijd vanuit verschillende typen gebieden aangevoerd.

Verwerken ingezamelde drankenkartons:

Het gescheiden ingezamelde drankenkartonmateriaal kan direct naar de opwerker worden gestuurd; het gecombineerd gescheiden ingezamelde materiaal zal eerst moeten worden gesorteerd alvorens de drankenkartons naar een opwerker kunnen worden gestuurd.

Bij deze hergebruikstest zullen alleen Nederlandse drankenkartons uit de gescheiden inzameling van de pilot worden ingezet om een betrouwbaar en compleet beeld te krijgen van de kwantiteit, kwaliteit en kosten van het hergebruiksproces. Wij hebben inmiddels een verwerker in Duitsland gevonden die beperkte inpuhoeveelheden op een industrieel betekenisvolle wijze kan inzetten. Specifiek aandachtspunt daarbij is dat deze opwerktesten moeten worden uitgevoerd met 'vers' materiaal; dus deze minimale hoeveelheid moet worden verkregen uit de tweewekelijkse of vierwekelijkse inzamelcycli.

Totale omvang van de pilot:

De totale omvang van de pilot wordt afgeleid van de hoeveelheid die minimaal nodig is voor betekenisvolle hergebruikstest bij een opwerker van de drankenkartons en het aantal waarnemingen dat nodig is voor het kostenonderzoek. Dit vertaalt zich in een eerste indicatie tot een geraamde pilotomvang van 15 tot 30 gemeenten (mogelijk met meerdere wijken en dus waarnemingen per gemeente) en tussen de 300.000 en 500.000 inwoners in totaal van de verschillende wijken bij elkaar opgeteld voor bronscheiding.

Voor nascheiding zal het verzorgingsgebied van de gekozen installatie gelden.

Verdeling deel-pilots:

Bij de verdeling over de bronscheiding deel-pilots moeten met verschillende aspecten rekening gehouden worden:

- Per groep bronscheiding (apart, met kunststof en met oud-papier) zal de totale ingezamelde hoeveelheid drankenkartons moeten leiden tot een betekenisvolle hergebruiktest bij een opwerker.
- Voor elke cel in de matrix streven we naar ten minste 3 inzamelgebieden; dit zal naar verwachting niet in elke cel mogelijk zijn.

Selectieproces:

Alle gemeenten die zich aanmelden met een of meerdere inzamelgebieden worden ingedeeld in de matrix. Op basis van de totale hoeveelheid benodigd materiaal, een inschatting van de respons, de aangegeven verdeling en het aantal waarnemingen noodzakelijk voor het kostenonderzoek wordt uitgerekend hoeveel inwoners er nodig zijn per inzamelvariant.

In het geval er van een soort inzamelvariant te veel aanmeldingen zijn, wordt er gekozen op grond van ervaring en verwachte invoeringsduur. Dit wil zeggen dat:

1. gemeenten die al een functionerend inzamelstelsel hebben voor drankenkartons voorrang krijgen
2. boven gemeenten die op 1 mei van start kunnen gaan en dat deze weer voorrang krijgen
3. boven gemeenten waar de inzameling van drankenkartons na 1 mei zal starten.

In het geval er van een soort inzamelvariant (cel in de matrix) te weinig aanmeldingen zijn, wordt er eerst gekeken of er binnen de aangemelde gemeenten geschikte kandidaten zouden zijn en wordt hier contact meegezocht om de variant nader uit te werken. Pas daarna wordt er contact gezocht met gemeenten die zich niet hebben aangemeld maar wel in deze onderzoeksgroep vallen.

In het geval er voor 1 mei 2013 geen gemeenten bereid worden gevonden om een bepaalde inzamelwijze te testen, zal de benodigde informatie niet door middel van een veldonderzoek kunnen worden verkregen. We zullen we dan andere informatiebronnen gebruiken om een beeld te verkrijgen. Bijvoorbeeld door aparte proeven en/of door gebruik te maken van kennis uit de literatuur en eerder verricht onderzoek.

In het geval er geen keuze kan worden gemaakt tussen gemeenten op grond van bovenstaande criteria, wordt regionale spreiding als keuzecriterium gehanteerd; aangemelde gemeente die dan in een landsdeel liggen dat relatief ondervertegenwoordigd is, zullen dan worden gekozen. In het geval dit ook niet tot een objectieve keuze leidt, zal er volledig willekeurig worden geselecteerd. We overwegen daarbij een notaris in te schakelen.

Risico's bij de pilot

Deze pilot moet in een relatief korte periode tot resultaten leiden. Dat betekent dat een aantal potentiële risico's moeten worden gemitigeerd:

Tijdige medewerking en participatie van gemeenten:

De enthousiaste reacties van gemeenten geven aanleiding er van uit te gaan dat voldoende gemeenten bereid zijn te participeren in de pilot. Deze veronderstelling geldt zowel voor gemeenten die nu al inzamelen als nieuwe gemeenten. Denkbaar is echter dat niet iedere cel in de matrix kan worden gevuld, of dat de nieuwe gemeenten een langere aanlooptijd nodig hebben dan 1 a 2 maanden.

DATUM
18 maart 2013

PAGINA
4 van 4

Om het risico zoveel mogelijk te ondervangen dienen gemeenten zo snel als mogelijk te worden uitgenodigd. Dat geeft tijd om desnoods gemeenten apart te benaderen. Daarnaast is er de terugvaloptie zoals hiervoor genoemd, te weten aparte proeven, ervaringen uit het buitenland en/of bronnenonderzoek.

Technische risico's:

Voor een goede pilot is zowel sorteer- als verwerkingscapaciteit nodig. Aan de sorteerkant lijken kandidaten beschikbaar. Mochten echter deze Nederlandse kandidaten onverhoopt afvallen dan moet er een buitenlands sorteerbedrijf worden gezocht en moeten er EVOA vergunningen worden aangevraagd. Met het ministerie zijn we in overleg om dit risico te mitigeren.

Om het technisch risico op te vangen is reeds een bezoek gebracht aan een opwerker. Sorteurbedrijven zullen eerdaags bezocht worden om de mogelijkheden en beperkingen in kaart te brengen.

Onvoldoende doorlooptijd waarnemingen:

Denkbaar is dat we met name bij nieuwe gemeenten onvoldoende doorlooptijd hebben voor de metingen omdat er nog al wat zaken aan vooraf gaan als besluitvorming, contracten sluiten etc. Daarnaast speelt de vakantie.

Om dit risico op te vangen zullen we niet alleen zoveel mogelijk ervaren gemeenten opnemen maak ook van de nieuwe gemeenten de metingen concentreren. Waar nodig zullen de resultaten met andere onderzoeksgegevens worden aangevuld.

Tot slot:

De gemeenten die participeren in het onderzoek worden op korte termijn uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst waarin de opzet en uitvoering van het onderzoek wordt toegelicht. Hierbij geven we inzicht in de inspanning die van de gemeenten wordt gevraagd, zoals het bijhouden van financieel – administratieve gegevens en het verstrekken van inzage aan de onderzoekers in onderliggende documentatie ter verificatie van inzamelrespons en kosten.

Kennisinstituut

Duurzaam Verpakken

Aanmeldformulier potentiële deelname pilot drankenkartons;

Bijlage bij Ledenbrief VNG over pilot drankenkartons

Naam verantwoordelijk wethouder pilot:

Telefoonnummer e-mailadres:

Naam verantwoordelijk ambtenaar pilot:

Telefoonnummer en e-mailadres:

Let op: de keuze van deelnemende gemeenten vindt plaats op basis van enkele toetsbare criteria met als inzet een representatieve pilot. Representatief in die zin dat in de pilot verschillende inzamelsystemen voor meerdere stedelijkheidsklassen/mate van hoogbouw en tariefregimes (al of niet DIFTAR) aan bod komen. Gezien de afspraak in de Raamovereenkomst dat aan het einde van dit jaar de onderzoeksresultaten gereed moeten zijn, willen we in de pilot maximaal gebruik maken van gemeenten waar al inzamelsystemen actief zijn dan wel gemeenten die binnen afzienbare tijd tot invoering van de inzameling van drankenkartons over kunnen gaan.

Aanmelden kan door dit aanmeldformulier ingevuld te retourneren naar pilotdrankenkartons@kidv.nl

	criterium	antwoord	criterium	antwoord
1	Gemeente		Stedelijkheidsklasse	
2	Beoogd inzamelgebied / wijk voor de pilot waar drankenkartons worden ingezameld		Aard bebouwing in beoogd inzamelgebied voor drankenkartons	% hoogbouw: % laagbouw:
3	Aantal inwoners in beoogd inzamelgebied voor drankenkartons		Aantal huishoudens in beoogd inzamelgebied voor drankenkartons	
Indien nog niet actief in gescheiden inzameling drankenkartons, ga naar regel 7				
4	Actief in inzameling drankenkartons sinds		Type inzamelsysteem (haal, breng, nascheiding, ..)	
5	Indien de gemeente een haalsysteem hanteert: vindt de inzameling met andere stromen plaats (bijv. kunststofstroom)		Overige bijzonderheden	
Karakteristieken huidig inzamel- en heffingssysteem				
7	Heffingssysteem DIFTAR	ja / nee	Zo ja, welke vorm van DIFTAR	
8	Type inzamelsysteem kunststof in de gemeente	bronscheiding / nascheiding	Indien bronscheiding: haal- of brengsysteem	
Bijzonderheden en opmerkingen				
9	In het geval de inzameling van drankenkartons gestart moet worden: verwachte startdatum			
10	De gemeente is in staat en bereid maximale medewerking te verlenen aan het verschaffen van financiële gegevens / kostengegevens inzake de pilot			ja / nee
11	Overige opmerkingen:			

Van: VNG [VNG@VNG.NL]
Verzonden: maandag 18 maart 2013 14:20
Aan: Stadhuis
Onderwerp: Ledenbrief 13/027: Pilot drankkartons

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)
3

betreft
pilot drankkartons

ons kenmerk
FLO/U201300222
Ledenbrief 13/027

datum
18 maart 2013

Geachte heer, mevrouw,

Het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken is op korte termijn op zoek naar gemeenten die interesse hebben om deel te nemen aan de pilot inzameling drankkartons. U kunt zich aanmelden tot uiterlijk 10 april. Informatie over hoe u zich kunt aanmelden voor deelname aan de pilot drankkartons en wat de voorwaarden zijn om aan het onderzoek mee te werken.

Klik op, of kopieer onderstaande link voor de ledenbrief en/of de bijlagen:
<http://www.vng.nl/onderwerpenindex/milieu-en-mobiliteit/afval/brieven/drankkartons>